

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Lamotta Fenelonius aetate venerabilis Eques; Galliarum Regis in
Angliam Legatus Cardinalis Castillonius Hugonotarum defensor eiusq[ue]
mors.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

reduktos hæreticus quidam adijt, Catholicum se esse fingens, sed nondum adhuc bene instructum eoque petijt vt hominem sibi commonstrarent à quo melius erudiretur. Sed astutiam hanc Georgij prudentia facile elusit. Tandem ergo damnati, cui scerati, & in quatuor partes dissecti sunt, & corporum partes ex veteri arcis muro suspense. Quas quum Mionistri quidam veluti recentes, & vultus ipsorum quasi spirantes adhuc vidissent, pugionum ictibus deformare conati sunt. Hoc comperto facinore, magistratus inde eas detractas, demissis brachijs ad civitatis portas suspendi iussit. Ibi à multis etiam hæreticis, notatum, Georgij brachium quasi civitati minantis speciem prætulisse. Idem nondum captivus quum furem ad mortem damnatum accepisset, qui à captivis in Catholica fide instructus, Confessarium tantum desideraret. Nobilitate assumto habitu carcerem ingressus, hominem non inodo post factam peccatorum exomolegesin absolvit, verum etiam ita animavit vt in Catholica fide magna cum omnium admiratione, constantissime mortuus sit. Quis vero omnes enumeret, ob Catholicam religionem varijs suppliciorum generibus affectos? quorum nomina & alia quæ huc pertinent integris libris descripta curiosus Lector apud alios facile inuestigabit. Nec vero domesticis Catholicorum contenta persequitur: onibus Elisabetha, etiam apud vicinos Gallos, Belgas & Scotos hæresin omnibus modis fovit, rebellium suscepto patrocinio (qua in re frustra Christianissimum regem sollicitans, & Hispaniarum regi bello indicto, struatisque auro ex Indijs venientibus per piratas insidijs, Hispanicæ potentie non levi intentato periculo. Anno M. D. XCI. Franciscus V Valsingamus, vitam finijt, qui præter alia multa mala quibus Catholicos exagitant, fontes seminarij Rhemenis per emissarios veneno ioficere conatus, & Alano eius Rectori necem machinatus fuerat. Eiusdem opera effectum est, vt rex Christianissimus Catholicos ex Anglia ob religionem profugos regno suo excedere iussit: eoque ipsius mors Catholicos multis calamitatibus subleuatura videbatur. Interim Elisabetha, vt Catholicos & in primis eos qui Philippo regi sub Parisiensi Duce militabant, domum pelliceret, emissarios suos in omnes prouincias amandat, vt vbique istud spargant, Angliæ regiam non esse in suos tam iniquam vt à multis exi-

stimetur, neque adeo quid quisque de religionis articulis sentiat sollicitam esse, modo de Catholicis certa & secura esse possit, nihil eos contra patriam cum exteris facta conspiratione molituros, nec ipsam in vilo, ne pro religione quidem illato bello, deseruros. Eodem tamen tempore multi vndique sacerdotes ybique in carceres rapti, quod in Insula mansissent, aut eo venissent.

Quod si quis omnia quæ Londini tantum in Catholicos crudeliter perpetrata sunt recensere velit, vix finem, (tanta est multitudo) vix fidem (tanta est atrocitas) sit reperurus. Ibi præter alios carceres alijs vsibus destinatos vnde decem erant & publici & capaces: Poira V Vestmonasteriensis, Flitum, Neugarum, Briduelum, Cõtoria duo, Bancus regius, Mariscalcaum, V Vitlionum, Clincum, & Turris seu Castrum: qui omnes Catholicorum pleni erant. In vno Turris vero carcere septem tormentorum genera modo huic modo illi adhibebantur. *Primum* erat lacus siue spelunca quædam subterranea, viginti pedum altitudine profunda, omni lumine destituta. *Secundum*, cubiculum quoddam seu antrum arctissimum, vix hominem erectum capiens, quod ab exigua requie, Angli *Lirilesum* appellant. *Tertium*, equuleus, quo machinis totisque ligneis hominis membra in diuersa distrahantur. *Quartum* vocabant Schauingeri filiam, ab inuatore forsa: constans ex circulo ferreo, qui manus, pedes & caput in vnum compingit. *Quintum*, ferrearum chirothecarum, quibus manus grauissimo cruciatu affiguntur. *Sextum*, vinculorum quæ brachijs gestantur. *Septimum* denique Compedum ferreorum qui pedibus aptantur. O qui gemitus in omnibus his sunt audiri eorum, qui Pontificem Romanum pro capite Ecclesiæ agnoscunt! *Obstupro, mihi stant que coma, & vox faucibus hæret*, quoties inauditam illam hæreticorum feritatem, qua in sacerdotes præcipue, & alios Catholicos grassati sunt, lego aut mecum considero. Vah! Siccine reliquos interim Catholicos Reges ac Principes ociosos sedisse spectatores, nec quemquam damno Iosephi fuisse affectum?

V. Anno MDLXIX. Rex Christianissimus in Angliam miserat Lamotram, Fenelonium, vt Legati ibi munere fungeretur. Eodem mox venit Cardinalis Castellonius, cum putatitia sua vxore, vt Hugonotatum ibi causam ageret. Et hic quidem non minus quam regius Legatus magn-

Y z ficis

hæc exceptus fuit & habitus: nec umquam ad reginam venit, quin osculo exciperetur. Eidem magnificum non procul a regia, assignatum erat palatium. Unde vulgi dicitur, Condæi Principis Legatum regio dignatione multa esse superiorem. Vterque nihil cum altero commune habere voluit: ob diuersas quippe causas missi. Hic ut Hugonotis à regina impetraret auxilia; ille ut impediret. Et si vero regina Hugonotis pecunia aut alijs rebus aperte numquam iuuit: Episcopi tamen & alij Protestantes non exiguam pecuniæ summam subsidio eis miserunt. Sed ne hoc quidem factum Regina probauit. Sub finem anni LXX. regius Legatus, accepto, licet ob contrarios ventos, tardiuscule, de prælio Iarnacensi & Condæi cæde nuncio: Gallo mercatori in Anglia habitanti, ad se accessit. rem aperuit: qui mox etiam noctu per Catholicorum circumcurritans domicilia, famam per totam urbem divulgauit. Territi hoc nuncio Calvinistæ, Reginam adeunt, & de rumore illo per Galliarum regis Oratorem divulgato conuenerunt. At ille factum hoc negabat (neque enim iusserat) addens, de rumoris veritate nihil dum sibi certo constare. Paucos post dies quidem aulicus à Rege missus certum de tam præclara victoria & Hugonotarum regis morte nuncium in Angliam perculit; quod reginæ dolorem non mediocrem, Castillonia vero Cardinali de desperationem pene attulit. Sequenti anno missi in Angliam Equitum tribuno Memoratio, & Foxio, de matrimonio inter reginam & regis fratrem Ducem Andegavensem iam à regina in Bequestrem Periscelidis ordinem allectum, tractari ceptum est. In Gallia quoque pacis iniecta mentione Castillonius Cardinalis reditum in patriam parabat, multos exsules secum reuolvens sed aduerso vento Doueram reiectus, Cantuariam concessit: ubi morbo correptus, vndique accurrentibus Medicis, eorum vni somnium suum narrauit, quo vir quidam sibi apparuisse videbatur, & ostensa pyxide dicere: *Accipe & manduca, tumque morieris; quod si non manducaueris, tamen morieris.* Cui somato fides contulit, postquam comperit, est, venenum ei in puluere, quem post cibum ex capsula argentea sumere solebat, à cubiculario fuisse proptiatum.

VI. In vnucto Angliæ regno omnis Sacramentorum Catholico ritu administrandorum, præsertim vero sacri Missæ officij celebrandi interdicitus erat vsus; id tamen priuilegij Gallia-

rum regis Oratori regina concesserat, vt domi sacra Catholico more peragere ipsi liceret: eoque domus ipsius velut terrestris quædam erat Paradisus, quo multi Catholici quotidie, vt sacris interessent, confluebant. Videre erat ibi (vt oculatus testis Oratoris illius nepos mihi dixit) sacerdotes populari habitu incedentes, & gladijs etiam accinctos, mox quum eò venissent positis profanis, & sumptis sacris vestibus, solenne illud sacrificium magna cum deuotione, ac non sine spectatorum lachrymis Deo offerre. Circa id tempus ad eundem Oratorem venit mulier quædam vetula & pauperula, & cum rubore se cognatione ipsi iunctam, vt ipse nobili Bidonnetorum genere progeneratam olim vero religionis zelo à Monasterio ubi Abbatisa fuerat, profugam, præsentis viro (is sutor fuerat, sed tam in Grinsea insula Ministrum seu Prædicantem obibat munus) nupsisse fateatur. Tum ille: Equidem & me tibi, & te mihi ignotam esse facile patior, qua ex Nobili virgine vilem te anillam, & ex Abbatisa Calvinistici Prædicantis concubinam ipsa feceris: & sic vtrumque, data elemosyna, dimisit.

Rumore in Angliam de Hugonotarum Lutetiz perpetrata cæde perlato, à regina regium Oratorem diu auersata, tandem quum ad eam cælo admodum pluuio venisset, ita compellauit: *Non tu vides ipsum cælum Francia vestra calamitates desistere? Equidem Principem tuum aut crudelium esse oportet, aut sanguinarios ministros & proditores circa se habere. Quis non dicat, Gallos vestros à decalogo præceptum de non occidendo expungere voluisse? Ad hæc Legatus modeste admodum rationes exposuit, quibus Rex tam vitæ quam regni sui securitati in tempore consulere coactus fuerit. Eodem tempore in Angliam venerunt Gabriel Mongomerius, Vidamus Carnutensis, Segurius, alij, qui Lutetia euaserant; itemque ex litterarum ordine duo, quorum vnus Grassus nomine Rothomagensis caussidicus, Commentarios postea in Apocalypsin, alter Brocardus Venetus, librum de Papatus ruina, Portalius vero alium de somnijs, omnes metis ineptijs ac delirijs refertos, conferiserunt. Quamuis autem Elisabetha Parisiensis illa cæde magnopere esset offensa, & Hugonotarum res valde inde afflictas non nesciret: Legato tamen se rebellibus subditis nulla contraregem auxilia præstituram promisit; nec minus tamen Mongomerio vt classem quinquaginta nauium, ad opem Rupellanis oblesis ferendam, conduceret, permisit. Ad eam-*

dem.